

Bruxelles, 4. ožujka 2021.
(OR. en)

6645/21

AGRI 102
PHYTOSAN 6

NAPOMENA

Od:	Predsjedništvo
Za:	Odbor stalnih predstavnika / Vijeće
Predmet:	Uporaba sredstava za biološku kontrolu (makroorganizmi) protiv organizama štetnih za bilje – <i>rasprava o politikama</i>

Za delegacije se u Prilogu nalaze osnovne informacije predsjedništva za raspravu o politikama o navedenom predmetu na sastanku Vijeća (poljoprivreda i ribarstvo) 22. i 23. ožujka 2021.

OSNOVNE INFORMACIJE O

uporabi sredstava za biološku kontrolu (makroorganizmi) protiv organizama štetnih za bilje

1. Europski zeleni plan, koji je Europska komisija predstavila u prosincu 2019., nova je strategija rasta čiji je cilj preobraziti EU u pravedno i prosperitetno društvo s modernim i konkurentnim gospodarstvom koje učinkovito iskorištava resurse. U njega su uključene ključne politike i mjere potrebne za preobrazbu gospodarstva EU-a i njegovo usmjeravanje prema većoj održivosti. Strategija „od polja do stola” u središtu je europskog zelenog plana. Njome se na sveobuhvatan način odgovara na izazove održivih prehrambenih sustava. Konkretno, cilj joj je znatno smanjiti ovisnost o kemijskim pesticidima, gnojivima i antibioticima, rizik od njih te njihovu upotrebu.
2. U skladu s europskim zelenim planom trebalo bi poduprijeti ulaganja u zelene tehnologije, održiva rješenja i nove poslovne prilike kojima se može potaknuti tranzicija. U tom pogledu zaštita bilja sve je važnija zbog razmnožavanja novih štetnih organizama i bolesti te većeg utjecaja postojećih štetnih organizama i bolesti, do čega dolazi uslijed globalizacije te kretanja robe i putnika, klimatskih promjena i smanjene dostupnosti aktivnih tvari na europskom tržištu.
3. Važnost zdravlja bilja i dostupnost učinkovitih, okolišno prihvatljivih i sigurnih sredstava za borbu protiv organizama štetnih za bilje, i za potrošače i za korisnike, ključna su pitanja u okviru zajedničke politike koja se odnosi na zaštitu poljoprivrede, šumarstva i prirodnih područja Europske unije. Stoga je važno razmotriti alternativne pristupe usmjerene na smanjenje ovisnosti o kemikalijama. U tom je kontekstu uporaba sredstava za biološku kontrolu (BCA-ovi) u okviru biološke zaštite temeljna sastavnica integrirane zaštite bilja (IPM).

4. Od država članica traži se da promiču uporabu IPM-a ili zaštite bilja sa smanjenom upotrebom pesticida, čija su načela navedena u Direktivi 2009/128/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o uspostavi okvira za djelovanje Zajednice u postizanju održive upotrebe pesticida. EU je uskladio pravni okvir za stavljanje na tržište sredstava za zaštitu bilja (Uredba (EZ) br. 1107/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o stavljanju na tržište sredstava za zaštitu bilja). Međutim, EU nema usklađen okvir za stavljanje na tržište makroorganizama koji bi se upotrijebio za biološku kontrolu organizama štetnih za bilje, koji su isključeni iz područja primjene te Uredbe.
5. Utvrđeno je i da namjerno uvođenje živog makroorganizma u okoliš na području Unije s biološkog gledišta predstavlja potencijalno vođenje u okoliš na cijelom području Unije s obzirom na prirodni ili inducirani potencijal širenja tog makroorganizma. Stoga bi svaku odluku trebalo poduprijeti usklađenim normama. Nekoliko međunarodnih organizacija, kao što su Europska i mediteranska organizacija za zaštitu bilja (EPPO) ili Međunarodna konvencija o zaštiti bilja (IPPC), stavilo je na raspolaganje međunarodne standarde za procjenu rizika i sigurnu uporabu BCA-ova.
6. Uredbom (EU) br. 1143/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2014. o sprječavanju i upravljanju unošenja i širenja invazivnih stranih vrsta utvrđuju se pravila za sprečavanje, svodenje na najmanju moguću mjeru i ublažavanje štetnih učinaka koje namjerno i nenamjerno unošenje i širenje invazivnih stranih vrsta unutar Unije imaju na bioraznolikost. Ta uredba ne primjenjuje se ni na organizme štetne za bilje ni na autohtone ili neinvazivne strane vrste te joj cilj nije regulirati prirodne neprijatelje, antagonistične ili konkurentne organizme, kao ni bilo koje druge organizme koji se upotrebljavaju za suzbijanje štetnih organizama (BCA-ovi).

7. Kako bi se ubrzalo stavljanje na raspolaganje tih BCA-ova poljoprivrednicima, uzajamnim priznavanjem među državama članicama procjena rizika koje je provela jedna od njih može se izbjeći udvostručavanje posla, uz uvjet da su relevantni klimatski, okolišni i poljoprivredni uvjeti dovoljno slični i da se njima osiguravaju slični uvjeti za napredak i prilagodbu BCA-ova. Time se može potaknuti razvoj novih proizvoda na temelju BCA-ova i zaštititi dodana vrijednost BCA-ova u zaštiti usjeva, među ostalim za kontrolu karantenskih i reguliranih štetnih organizama. U tom smislu Unija može imati koristi od usklađenog pristupa primjenjivog na procjenu i stavljanje na tržište makroorganizama namijenjenih da djeluju kao BCA-ovi u zaštiti usjeva, čime se smanjuju mogući rizici povezani s unošenjem živih vrsta u okoliš i pospješuje održivi rast tog oblika zaštite bilja, uz poticanje istraživanja, inovacija i ulaganja. Međutim, usklađen pristup trebao bi biti svrsishodan i usmjeren na cilj stvaranja mogućnosti uporabe BCA-ova za poljoprivrednike, uz zadržavanje visokih standarda sigurnosti i higijene, te stoga ne bi trebalo nametati dodatne prepreke ulasku na tržište ako se njima ne doprinosi sigurnosti ljudi ili okoliša.
8. Predsjedništvo je pokrenulo anketu među državama članicama putem članova Radne skupine direktora uprava za biljno zdravlje. Rezultati su već izneseni i bili su predmet rasprava na sastanku Radne skupine 12. veljače 2021. Sve su države članice odgovorile. Glavni zaključci pokazuju da, iako je niz država članica (njih 18) uspostavio nacionalno zakonodavstvo povezano s BCA-ovima, znatne su razlike u pristupu. Samo pet država članica sustavno promiče razmjenu informacija sa susjednim zemljama o zahtjevima za uvoz i o ispuštanjima BCA-ova. Većina država članica odgovorila je da podržava usklađivanje na razini EU-a u pogledu kriterija koji se primjenjuju na uvoz ili ispuštanje BCA-ova općenito (njih 17) ili samo za fitofagne BCA-ove (njih 4). Osim toga, velika većina (njih 18) smatra da je potrebna definicija biološke zaštite na razini EU-a, među ostalim BCA-ova, kako bi se kod poljoprivrednika potaknulo prihvaćanje biološke zaštite i kako bi se smanjila upotreba pesticida.

9. U tom kontekstu i u skladu s Međuinstitucijskim sporazumom o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016., a posebno njegovim stavkom 10. o primjeni članaka 225. i 241. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, predsjedništvo će predložiti Vijeću da od Komisije zatraži da podnese studiju o stanju u Uniji i mogućnostima u pogledu uvoza, evaluacije, proizvodnje i stavljanja na tržište sredstava za biološku kontrolu na području Unije te da, prema potrebi, podnese prijedlog s obzirom na rezultate te studije.
10. Pozivamo ministre i ministrice da na sastanku Vijeća za poljoprivredu i ribarstvo 22. i 23. ožujka 2021. sudjeluju u raspravi o politikama na temelju sljedećih pitanja:
- a) *Slazete li se da bi uporabu sredstava za biološku kontrolu trebalo podržati i promicati kao način smanjenja uporabe kemijskih sredstava za zaštitu bilja?*
 - b) *Smatrate li da bi se usklađivanjem na razini EU-a mogla potaknuti veća dostupnost sigurnih sredstava za biološku kontrolu kao korisne alternative kemijskim sredstvima za zaštitu bilja?*
-